

Μη εξυπηρετούμενα δάνεια:
Αγγίζοντας τα €25 δισ., αποτελούν το 150% του ΑΕΠ και μόνο αποφασιστικές προσπάθειες αντιμετώπισης του προβλήματος θα μπορέσουν να υποστηρίξουν την οικονομία της χώρας.

Χρέος δημόσιου τομέα:
Κυμάνθηκε στο 109% του ΑΕΠ το 2015 και είναι ιδιαίτερα υψηλό. Το πρωτογενές πλεόνασμα πρέπει να παραμείνει κοντά στο 3%, για να διατηρηθεί το δημόσιο χρέος σε βιώσιμη και καθοδική πορεία.

Το κυριότερο πρόβλημα και η λύση του:
Το θέμα, ασφαλώς, των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Δεν υπάρχουν χρυσές συνταγές. Όλα τα διαθέσιμα εργαλεία πρέπει να χρησιμοποιηθούν, από την αναδιάρθρωση καθυστερημένων πληρωμών μέχρι τις κατασχέσεις περιουσιακών στοιχείων.

Η μεγαλύτερη πρόκληση για την Κύπρο σήμερα:

Απαιτούνται πιο αποδοτικές νομικές διαδικασίες, για να γίνει η χώρα πιο φιλική για επιχειρηματική δραστηριοποίηση. Για παράδειγμα, απαιτούνται, κατά μέσο όρο, 1.100 μέρες για να τεθεί σε ισχύ ένα συμβόλαιο.

Ιδιωτικοποιήσεις:

Η συνέχεια των ιδιωτικοποιήσεων κρατικών και ημικρατικών οργανισμών θα επιτρέψει την παροχή καλύτερων και λιγότερο ακριβών υπηρεσιών. Επίσης, θα λειτουργήσει ως καταλύτης προσέλκυσης ξένων επενδύσεων.

VINCENZO GUZZO

ΔΕΝ ΕΧΟΥΜΕ ΚΑΙΡΟ ΓΙΑ ΕΦΗΣΥΧΑΣΜΟ

Η ΕΠΑΝΟΔΟΣ ΣΕ ΚΛΙΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΜΙΑ ΑΝΕΥ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΚΡΙΣΗ, ΚΡΙΝΕΤΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ, VINCENZO GUZZO. ΩΣΤΟΣΟ, ΕΜΜΕΣΟΣ ΠΛΗΝ ΣΑΦΩΣ ΥΠΟΔΕΙΚΝΥΕΙ ΠΩΣ ΕΦΗΣΥΧΑΣΜΟΙ ΔΕΝ ΧΩΡΑΝΕ, ΚΑΘΩΣ ΕΙΝΑΙ ΓΕΜΑΤΕΣ ΑΠΟ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΟΙ ΕΠΟΜΕΝΕΣ ΗΜΕΡΕΣ, ΠΟΥ ΔΙΑΚΛΑΔΩΝΟΝΤΑΙ ΠΟΛΛΑΧΟΥ, ΑΠΟ ΤΑ ΜΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΑ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ ΕΩΣ ΚΑΙ ΤΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ. ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ Η ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΛΕΕΙ, ΔΕΙΧΝΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΔΡΟΜΟ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΚΛΑΔΩΝ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΑΤΩ ΠΙΣΙΑΡΑ-ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: ΑΝΤΡΕΑΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ

Εποπτικός, συμβουλευτικός και υποστηρικτικός είναι ο ρόλος του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) στην Κύπρο σήμερα. Λίγους μήνες μετά την έξοδο από το Μνημόνιο και η συνεργασία μεταξύ ΔΝΤ και Κυπριακής Δημοκρατίας συνεχίζεται, όπως εξηγεί ο κ. Guzzo.

Πώς είναι διαμορφωμένος σήμερα ο ρόλος του ΔΝΤ στην Κύπρο;
Η σχέση μεταξύ ΔΝΤ και Κυπριακής Δημοκρατίας καλύπτει όλο το φάσμα των κύριων λειτουργιών του ΔΝΤ. Πέρα από την ετήσια αξιολόγηση κάθε μέλους χώρας, που διεξάγεται μέσα στο πλαίσιο των συμβουλευτικών διαδικασιών του Άρθρου IV, η Κύπρος θα ενταχθεί σε μεταπρογραμματικό πλαίσιο παρακολούθησης (post-program monitoring (PPM)).

Αυτή η διαδικασία εφαρμόζεται σε όλες τις χώρες που έλαβαν ουσιαστική στήριξη από το ΔΝΤ, η οποία εκκρεμεί με το πέρας των προγραμμάτων τους.

Αυτό το ενισχυμένο είδος παρακολούθησης στοχεύει στο να διασφαλίσει τη συνέχεια της βιωσιμότητας του οικονομικού πλαισίου μιας χώρας, και αν καταστεί αναγκαίο, την παροχή συμβουλών για τη διόρθωση τυχόν οικονομικών ανισορροπιών. Ιδιαίτερης σημασίας είναι ο υποστηρικτικός ρόλος του ΔΝΤ προς την Κύπρο, όσον αφορά στον σχεδιασμό οικονομικών πολιτικών και στη διαχείριση των οικονομικών υποθέσεων της χώρας με πιο αποτελεσματικό τρόπο.

Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την ενδυνάμωση του ανθρώπινου δυναμικού και του θεσμικού πλαισίου, μέσω της παροχής τεχνικής βοήθειας και κατάρτισης. **Η Κύπρος βγήκε από το Μνημόνιο και υπάρχουν, γενικώς, θετικά μηνύματα στην αγορά. Ποια είναι η άποψή σας για τα όσα έχουν επιτευχθεί;**
Η Κύπρος έκανε μια σημαντική επάνοδο από μια άνευ προηγουμένου οικονομική κρίση. Η οικονομία επέστρεψε σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης το 2015 και η ανάκαμψη απέκτησε νέα δυναμική το πρώτο μισό αυτού του έτους.

Η ανεργία έχει μειωθεί σημαντικά και οι προσφερόμενες θέσεις εργασίας έχουν και πάλι αυξηθεί. Οι τράπεζες έχουν κεφαλαιοποιηθεί επαρκώς, η ρευστότητά τους σταθεροποιήθηκε και η πλήρης

πρόσβαση της χώρας στις αγορές έχει ανακτηθεί. Αυτό δεν ήταν εύκολο να το φανταστεί κανείς τρία χρόνια προηγουμένως. Ωστόσο, πολλές προκλήσεις παραμένουν. Τα πολύ υψηλά μη εξυπηρετούμενα δάνεια (ΜΕΔ), το υψηλό επίπεδο του δημόσιου χρέους και η μεταρρυθμιστική ατζέντα, που παρουσιάζει καθυστερήσεις σε σειρά ζητημάτων.

ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΔΟΥΛΕΙΑ

Πού θεωρείτε ότι πρέπει να εστιάσουμε περισσότερο ως χώρα από δω και πέρα;
Πρέπει να γίνει περισσότερη δουλειά τόσο στον ιδιωτικό όσο και στο δημόσιο τομέα. Το ιδιαίτερα υψηλό επίπεδο των ΜΕΔ ευρύτερα ανακλά τον υπερδανεισμό του ιδιωτικού τομέα. Η αποτελεσματική αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος όχι μόνο θα έχει επίδραση στους ισολογισμούς και τα κεφάλαια των τραπεζών, αλλά θα έχει επίσης ευρύτερες επιπτώσεις στην οικονομία. Οι τράπεζες θα μπορούσαν σταδιακά να αυξήσουν τη στοχευόμενη χορήγηση πιστωτικών διευκολύνσεων σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις με καλύτερους όρους, υποστηρίζοντας έτσι τις επενδύσεις και την αγορά εργασίας. Κατά συνέπεια, η δυναμικότερη ανάπτυξη δύναται να αυξήσει τη δυνατότητα των δανειζομένων να αποπληρώνουν τις οφειλές τους, κάτι που θα μειώσει περαιτέρω το πρόβλημα.

Παράλληλα, η βελτιωμένη δυνατότητα χορήγησης δανείων θα ωφελήσει ειδικά της μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ), οι οποίες εξαρτώνται περισσότερο από τις τράπεζες. Αυτό είναι εξέχουσας σημασίας για την Κύπρο, καθώς οι ΜμΕ διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην οικονομία του τόπου.

Όσον αφορά στο δημόσιο;

Η διασφάλιση της βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους θα μπορούσε να επιτρέψει τη δημιουργία δημοσιονομικού περιθωρίου για τη στήριξη κρατικών επενδύσεων και την περεταίρω υποστήριξη της μακροχρόνιας ανάπτυξης. Ταυτόχρονα, η συγκράτηση του κρατικού μισθολογίου και η αύξηση της αποδοτικότητάς των υπάλληλων του δημόσιου τομέα, μέσα από προαγωγές και μετακινήσεις σε άλλες υπηρεσίες, θα μπορούσε να αποτελέσει ένα σημαντικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση. Επίσης, η απαλλαγή από νοοτροπίες συμπερόντων, η ενδυνάμωση του τρόπου λειτουργίας, της επίβλεψης και της διοίκησης κρατικών και ημικρατικών οργανισμών θα ενδυναμώσει

περαιτέρω την οικονομική βιωσιμότητα του κράτους και θα συνεισφέρει στη διασφάλιση μιας πιο δυναμικής και δίκαιης κοινωνίας.

ΣΤΟΧΕΥΜΕΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Νέες ιδέες, νεοφυείς επιχειρήσεις και εναλλακτικές προτάσεις αναδύονται τον τελευταίο καιρό στην κυπριακή αγορά. Αυτό δεν είναι ένα ενθαρρυντικό μήνυμα για το παρόν και το μέλλον;

Αυτό είναι πολύ ενθαρρυντικό και σίγουρα θετικό για τις μακροχρόνιες προοπτικές της χώρας. Ωστόσο, ένα πιο φιλικό προς τις επιχειρήσεις περιβάλλον θα μπορούσε να προσελκύσει περισσότερες άμεσες ξένες επενδύσεις, που θα δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας και θα βελτιώσουν τη ρευστότητα στην οικονομία. Η μείωση του κόστους πλεονασμού, το άνοιγμα των κλειστών επαγγελματιών, η απομάκρυνση εμποδίων στον ανταγωνισμό, η μείωση της γραφειοκρατίας, η ενδυνάμωση του νομικού συστήματος και η περαιτέρω προώθηση της καινοτομίας μπορούν να δώσουν σημαντική ώθηση στη οικονομία μεσοπρόθεσμα.

Σε ποιους τομείς θεωρείτε ότι πρέπει να δώσουμε περισσότερη έμφαση;

Ο τουρισμός και οι επαγγελματικές υπηρεσίες ήταν ανέκαθεν οι τομείς με σημαντική συνεισφορά στην ανάπτυξη της χώρας και αυτό αναμένεται να συνεχιστεί, καθώς η Κύπρος φαίνεται να διατηρεί, σ' αυτούς, ένα συγκριτικό πλεονέκτημα. Πρόσθετα, όμως, πρέπει να αναπτυχθεί σε τομείς υψηλής παραγωγικότητας.

Επίσης, η προσέλκυση ξένων επενδυτικών κεφαλαίων θα είναι μια θετική εξέλιξη για το νησί, καθώς θα μειώσει την υπερβολική εξάρτηση της οικονομίας από τον δανεισμό των τραπεζών, φέρνοντας σημαντική ανάπτυξη. Φυσικά, αυτός ο στόχος μπορεί να υλοποιηθεί μόνο μέσα από το κατάλληλο ρυθμιστικό πλαίσιο, με σκοπό τη διοχέτευση των κεφαλαίων σε παραγωγικές επενδύσεις.

Ποιες οι εκτιμήσεις σας για το μέλλον της ανάπτυξης στην Κύπρο;

Σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΔΝΤ, η ανάπτυξη αναμένεται να παραμείνει στο 2% από το 2017 έως και το 2020. Αυτό θα είναι μακράν καλύτερο από το σχεδόν -2%, που σημειώθηκε στα χρόνια της κρίσης μεταξύ 2009 και 2014, αλλά κάτω από τη μέση ανάπτυξη του 5%, που σημειώθηκε μεταξύ 1988 και 2008. **INB**